

Lietuvos energija, AB
socialinė atsakomybė
2011

Vadovo žodis

Gerbiami akcininkai, klientai, partneriai ir darbuotojai,

Džiaugiuosi, kad atvertėte pirmąjį praėjusių metų „Lietuvos energijos“ socialinės atsakomybės ataskaitos puslapį. Esame pasiruošę Jus supažindinti su svarbiausiais žingsniais. Neabejoju, kad jie sustiprino mūsų, kaip socialiai atsakingos įmonės, poziciją ir nubrėžė gaires tolimesniam kryptingo verslo veiklos vystymui. Tikiu, kad kiekvienas, nors kiek prisidėjęs prie bendrovės veiklos, spėjo įsitikinti: pernai nuėjome ilgą ir prasmingą kelią, įgyvendindami **ekonominio, etinio, ekologinio** atsakingumo principus. Smagu, kad šiame kelyje nepasitaikė didelių duobių, o į priekį mus vedė ir vienijo pamatinės vertybės: **pagarba, atsakingumas, profesionalumas, bendradarbiavimas ir iniciatyvumas**.

Bene reikšmingiausias 2011-ųjų pokytis buvo susijęs su **ekonominiu** atsakingumu. Siekdami optimizuoti veiklos sąnaudas ir sumažinti elektros energijos gamybos savikainą, pernai bendrovėje atlikome reorganizaciją ir suformavome naują nacionalinį elektros energijos gamybos bloką. Po pertvarkymo atsiradusioje naujoje bendrovėje buvo peržiūrėti veiklos procesai ir padidintas jų efektyvumas, atsisakyta funkcijų dubliavimo, nepagrindinės funkcijos perduotos išorės rangovams ir paslaugų teikėjams, sumažintos administravimo sąnaudos.

Savo paslaugų portfelį suformavome taip, kad vartotojai gautų maksimalią naudą. Ją iliustruoja „**Lietuvos energijos**“ valdomų elektrinių funkcinės pozicijos: Lietuvos elektrinė yra nacionalinis gamintojas, užtikrinantis elektros energijos tiekimo bazinį patikimumą ir rezervą, Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė išnaudojama kaip elektros energijos tiekimo patikimumo garantas, Kauno hidroelektrinė veikia 100 proc. komerciniais pagrindais, o visa čia pagaminama elektros energija realizuojama rinkoje.

Vykdydami strateginius pokyčius, ypatingą dėmesį teikėme mūsų darbuotojams. Siekėme, jog specialistai turėtų geriausias, visus saugos ir sveikatos reikalavimus atitinkančias darbo sąlygas bei lūkesčius tenkinančias socialines garantijas, todėl konstruktyviai bendradarbiavome su profesinėmis sąjungomis. Šio dialogo rezultatas – pasirašyta ir patvirtinta kolektyvinė darbo sutartis, tenkinanti abi puses.

Tikime, kad mūsų pasiektų tikslų stiprybė – tai bendrovės darbuotojų žinios, jų praktiniai įgūdžiai, nuolatinis siekis tobulėti. Todėl aktyviai skatinome darbuotojus dalyvauti mokymuose, seminaruose, kvalifikacijos kėlimo kursuose ir kitaip ugdyti savo profesines kompetencijas. Sudarėme palankias sąlygas ir darbuotojų turiningam bei sveikam laisvalaikiui. 2011-aisiais tęsėme savo tradicijas susiburdami ir minėdami šventes, dalyvaudami spartakiadoje, pagerbdami ir apdovanodami geriausius kolegas.

Kadangi *Lietuvos energijos* veikla glaudžiai susijusi su aplinka, *ekologinė* atsakomybė mums yra vienas svarbiausių prioritetų. Pernai prisirišome atsakomybę būti lyderiais taikant švarias ir gamtą saugančias technologijas. Šias pozicijas įtvirtins šių metų rudenį startuosiantis naujasis kombinuotojo ciklo blokas, kuris atitinka Europos Sąjungos 2016 m. taršos reikalavimus. Taip pat inicijavome aplinkosauginių projektų programą. Ją sudaro biokuro katilinės statybos projektas, flotacinių įrenginių, išvalančių paviršines nuotekas, įrengimas, anglies dvideginio išmetimo mažinimas, taršos rodiklių stebėseną ir viešinimas bendrovės svetainėje. Prie gamtos puoselėjimo prisidėjome ir vykdydami socialines iniciatyvas, - tvarkėme Kauno marių pakrantes, įsitraukėme į tradicinę akciją DAROM 2011, joje aktyviai dalyvavo visų elektrinių darbuotojai.

Žinoma, nepamiršome ir savo artimiausios kaimynystės, Elektrėnų bendruomenės. Rūpinomės mažųjų elektrėniškių saugumu tamsiuose keliuose ir dalijome jiems atšvaitus, Elektrėnų globos namų vaikus pakvietėme drauge švęsti Kalėdas, surinkome ir dovanojome knygų Elektrėnų bibliotekai, bendradarbiauome su vietos mokslo įstaigomis bei nacionaliniais universitetais,

Kiekviena mūsų kolektyvo teikta ir įgyvendinta idėja, iniciatyva ar atliktas darbas pirmiausiai siejama su socialiniu atsakingumu. Turėdami konkrečių socialinės atsakomybės veiklų planą 2012-iesiems metams, esame pasiryžę nuosekliai dirbti. Juk turime puikų kelrodį: Pasaulinį Susitarimą (*The Global Compact*) – didžiausią savanoriškos įmonių socialinės atsakomybės (ISA) iniciatyvą, prie kurios neseniai prisijungėme. Jos deklaruojamos vertybės, sutelktos į pagarbą žmogaus, darbuotojų teisėms, atsakomybę aplinkai ir skaidrų veiklos vykdymą nuosekliai dera su mūsų bendrovės tikslais bei stiprina socialinių iniciatyvų įgyvendinimą.

Nuoširdžiai Jūsų,
Dalius Misiūnas
Lietuvos energija, AB generalinis direktorius

Gerbiami Lietuvos energijos akcininkai, darbuotojai, visuomenės nariai,

Prieš Jūsų akis – didžiausios šalyje elektros gamintojos, Lietuvos energija, AB, 2011 m. socialinės atsakomybės ataskaita. Norėčiau trumpai pristatyti svarbiausius įmonės socialinės atsakomybės (toliau – ĮSA) akcentus, jos reikšmę ir naudą.

Socialinės atsakomybė įmonėms ir jų vykdomoms veikloms tampa vis svarbesnė, o gerosios praktikos pavyzdžiai visame pasaulyje rodo, jog nuosekliai įgyvendinama ĮSA padeda sėkmingai siekti užsibrėžtų tikslų. Tai ypač svarbu didelėms bendrovėms, kurių vertė bei pelnas auga užtikrinus geresnį įsipareigojimų vykdymą, palankią reputaciją ir lygiaverčius santykius su įvairiomis interesų grupėmis.

Itin svarbu suvokti, kad įmonės socialinė atsakomybė – tai savanoriškas įmonės elgesys. Drauge būtina įsisamontinti, jog geriausių rezultatų pasiekama tuomet, kai visi – įmonių valdybos, vadovai, savininkai ir kitos suinteresuotosios šalys – vienodai supranta šios koncepcijos svarbą, ją remia, nuosekliai vykdo ir teikia jai pirmenybę.

Būtina pabrėžti, kad ši koncepcija yra neatsiejama nuo pasitikėjimo. Socialiai atsakingas verslas užtikrina ilgalaikį darbuotojų ir vartotojų pasitikėjimą.

ĮSA taip pat yra būdas įmonėms valdyti savo verslo procesus, turinčius poveikį ne tik įmonės darbuotojams, bet ir visuomenei bei aplinkai. Verslas turi būti vykdomas prisiimant atsakomybę už jo sukurtą socialinį poveikį ar poveikį aplinkai. ĮSA reiškia įsipareigojimą vykdyti plėtos politiką, orientuotą į kasdienes verslo operacijas, o atskaitomybė už pasiektą pažangą būtų įprasta socialinės atsakomybės dalis.

Kilusios ekonominės krizės iššūkiai išgrynino įmonių veiklos akcentus, socialinės atsakomybės vietą ir reikšmę įmonių prioritetų kontekste. Aiškus, nuoseklus ir sąžiningas socialinės atsakomybės įgyvendinimas sukuria, stiprina ir palaiko gerą įmonių reputaciją ir didina jų konkurencingumą. Nuoširdžiai tikiu, kad socialiai atsakingos, greitos ir novatoriškos įmonės ne tik išgyvens pokyčius, bet ir taps laimėtojomis.

Sėkmės Lietuvos energijai vykdam ir plėtojant socialinės atsakomybės strategiją ateityje!

Sonata Matulevičienė
Lietuvos energija, AB valdybos narė

01 Lietuvos energija, AB socialinės atsakomybės strategija

Lietuvos energija, AB socialinės atsakomybės strategijos paskirtis – įvardyti ir apibūdinti svarbiausias gaires, kuriomis vadovaudamiesi kuriame socialiai atsakingos veiklos kryptis ir įgyvendiname veiklas.

Mūsų socialinės atsakomybės sritys pasirinktos ir realizuojamos atsižvelgus į bendrovės veiklos pobūdį bei strateginius tikslus, tai yra:

- Ekonominė atsakomybė
- Etinė atsakomybė
- Ekologinė atsakomybė

Mums aktualu nuolat ir aktyviai dalyvauti elektros energijos rinkoje ir užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą klientams. Visų šių tikslų negalime pasiekti be profesionalios specialistų komandos. Suprasdami tobulėjimo, nuolatinio mokymosi svarbą, didelį dėmesį skiriame **ekonomiei** atsakomybei - tai darbuotojų ir jaunųjų specialistų ugdymas, jiems organizuojant nuolatinius mokymus, kvalifikacijos kėlimo kursus.

Tikime, kad darbuotojų motyvacijai palaikyti, paskatinti dalyvauti socialiniame gyvenime reikalingas nuoširdus rūpinimasis didžiausiu įmonės turtu – kolektyvu. Todėl mūsų bendrovės **etinė atsakomybė** apima darbuotojų, jų šeimų, bendruomenės narius.

„Lietuvos energija“ savo veikla siekia pagarbiai ir atsakingai žvelgti į aplinką, taupiai naudoti gamtos išteklius, gamybinėje veikloje diegti naujas, nekenksmingas aplinkai technologijas, vadovautis aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų ir normų reikalavimais, profesionaliai taikyti prevencines priemones, mažinančias neigiamą įtaką aplinkai. Atsižvelgdami į tai, plėtojame **ekologinės** socialinės atsakomybės kryptį.

Apie bendrovę

Lietuvos energija, AB yra didžiausia elektros gamintoja Lietuvoje, vieni-janti visus valstybės valdomus elek-tros gamybos pajėgumus – Lietuvos elektrinę, Kruonio hidroakumuliacinę elektrinę ir Kauno hidroelektrinę.

„Lietuvos energija“ taip pat vykdo ele-ktros energijos tiekimo, importo bei eksporto ir prekybos elektra veiklą.

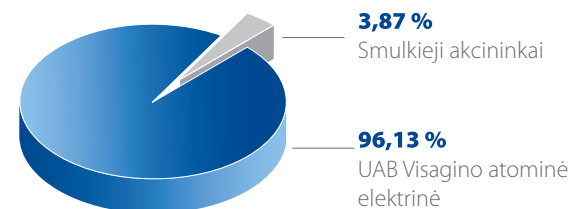
Bendrovei tenka didžiausia atsakomybė stiprinant šalies elektros ūkio efektyvumą, konkurencingumą ir skaidrumą bei saugant vartotojų in-teresus. Siekdama tinkamai ir efektyviai vykdyti pavestas funkcijas, bendrovė daug dėmesio skiria techninei ir mokslinei pažangai, specialistų ugdymui, savo veikloje intensyviai diegia mokslo ir technikos naujoves. Lietuvos energija, AB sudaro elektros gamybos bloko pagrindą, kurio pajėgumai užtikrina šalies energetinį saugumą.

2010 m. pagal ES III energetikos paketo reikalavimus, siekiant didinti energetikos sistemos efektyvumą, užtikrinti sektoriaus skaidrumą bei apsaugoti vartotojų interesus, elektros energetikos sektorius buvo padalintas į 4 blokus: energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, sektoriaus įmonių aptarnavimo. 2011 m. rugpjūčio 1 d. sujungus AB „Lietuvos energija“ ir Lietuvos elektrinę AB, veiklą pradėjo naujoji Lietuvos energija, AB. Pagrindinis gamybos bloko, kurio pagrindą sudaro „Lietuvos energija“ uždavinys - sutelkus gamybos pajėgumus užtikrinti šalies energetinį saugumą. Į gamybos bloką yra sujungtos elektrą gaminančios bendrovės - Lietuvos elektrinė, Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė bei Kauno hidroelektrinė.

Vadovaudamiesi Pasaulinio Susitarimo skaidrumo principu, 2011 m. rugsėjo 1 d. įžengėme į NASDAQ OMX Vilnius Oficialųjį prekybos sąrašą. Tai didelis žingsnis siekiant užmegzti naujus bei palaikyti jau esančius tvirtus ryšius su investuotojais ir verslo partneriais. Skaidriai, viešai teik-dami įvairias ataskaitas, pranešimus minėtame sąraše, suteikiame galimybę kiekvienam norinčiajam susipažinti su įmonės veikla, finansiniais rezultatais, skelbiamais esminiais įvykiais.

Duomenys apie prekybą vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

- Bendrovės akcijomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, jos yra kotiruojamos vertybinių popierių biržos NASDAQ OMX Vilnius Oficialiajame prekybos sąraše (nuo 2011 09 01).

Akininkai ir akcijos

- Įstatinis kapitalas 635 083 615 LTL
- Nominali akcijų vertė 1,00 LTL
- Bendrovės valdomas turtas 3,1 mlrd. LTL
- Pagrindinis Lietuvos energija, AB akcininkas yra UAB „Visagino atominė elektrinė“, valdanti 96,13 proc. įmonės akcijų. Likusius 3,87 proc. įmonės akcijų valdo smulkieji akcininkai.

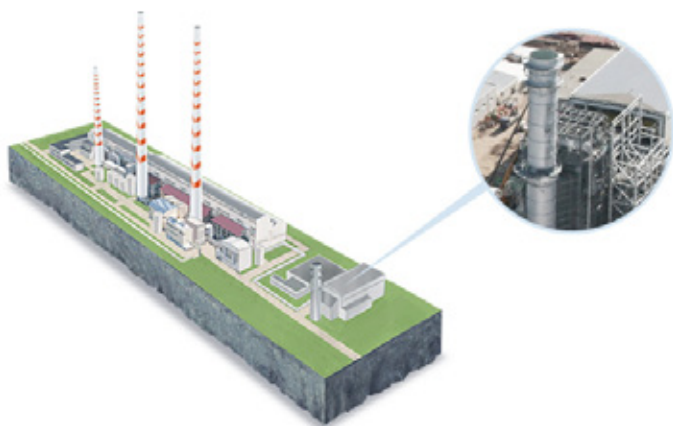
Veikla

- Reikalingą elektros energijos kiekį „Lietuvos energija“ gamina trijose savo valdomose elektrinėse: Lietuvos elektrinėje, Kruonio hidroakumuliacinėje elektrinėje ir Kauno hidroelektrinėje.
- Bendrovė parduoda elektros energiją ir teikia elektros energijos balansavimo paslaugą Lietuvos rinkoje veiklą vykdančioms visuomeninėms ir nepriklausomoms tiekėjams. Kiekvienas rinkos dalyvis privalo užtikrinti, kad jo pagamintas ir/ar nupirkta elektros energijos kiekis kiekvieną valandą sutaptų su jo suvartotų ir/ar parduotų elektros energijos kiekiu. Užtikrinimas atliekamas mėnesio pabaigoje prekiaujant balansavimo elektros energija su Perdavimo Sistemos Operatoriumi (PSO).
- Pagal sudarytas sutartis „Lietuvos energija“ perka iš kitų elektros tiekėjų ir gamintojų, taip pat eksportuoja ir importuoja elektros energiją Lietuvos ir Estijos elektros biržose.
- Lietuvos elektrinė gamina šilumos energiją Elektrėnų regiono gyventojams ir įmonėms.

Lietuvos elektrinė

Pagrindinė Lietuvos energetikos sistemos elektrinė turi didžiausius elektros energijos gamybos pajėgumus Lietuvoje (1800 MW).

LEL 2011 m. pagamino 1,1 TWh elektros energijos. Stipri nami gamybos pajėgumai – 2012 m. rudenį veiklą pradės kombinuoto ciklo blokas. Jo efektyvumas bus apie 60 proc., galia 455 megavatų. Jis galės pagaminti elektros energijos, kad būtų patenkinta apie 20 – 25 proc. šalies poreikio. Blokui reikės 30 proc. mažiau dujų nei dabar veikiantiems elektrinės blokams, sumažės išmetamų teršalų kiekis.

Kauno hidroelektrinė

Didžiausia atsinaujinančius išteklius naudojanti elektrinė Lietuvoje.

Užtikrina elektros energetikos sistemos galių balansus ir reguliuoja režimus.

Viena iš Lietuvos energetinės sistemos elektrinių, galinti pati pradėti veikti ištikus visuotinei sistemos avarijai. 2011 m. elektrinė pagamino 0,386 TWh elektros energijos

Ši hidroelektrinė praėjusiais metais pagamino daugiau nei trečdalį visos Lietuvoje pagamintos „žaliosios“ elektros energijos. Per 2011 m. KHE pagamino virš 35 proc. arba 385,8 mln. kWh (0,39 TWh) visos Lietuvoje pagamintos elektros energijos iš atsinaujinančių šaltinių.

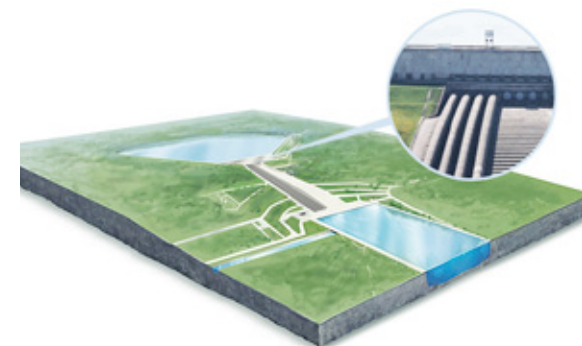
Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė

Greitas sistemos rezervas, energetikos sistemos paros apkrovimo netolygumų reguliavimas.

Subalansuoja elektros gamybą ir suvartojimą.

Elektros energetikos sistemos netolygumų lyginimas, įtampos ir dažnio reguliavimas.

Galios – 900 MW. 2011 m. elektrinė pagamino 0,534 TWh elektros energijos

Veiklos filosofija

Misija

Lietuvos energija, AB misija – teikti patikimus, efektyvius, diversifikuotus energijos sprendimus, atitinkančius dabartinius ir ateities vartotojų poreikius.

Vizija

Būti nacionaliniu elektros energijos gamintoju ir efektyviai veikti integruotoje Europos elektros rinkoje.

Tikslai

Lietuvos energija, AB **strateginiai tikslai** – didinti įmonės vertę, užtikrinti kokybiškų paslaugų tiekimą klientams, diversifikuoti gamybą, naudojant vietinius ir atsinaujinančius energijos išteklius, didinti veiklos efektyvumą ir formuoti naują organizacinę kultūrą.

Šių tikslų bendrovė siekia remdamasi pamatinėmis vertybėmis: **pagarba, atsakingumu, profesionalumu, bendradarbiavimu ir iniciatyvumu.**

Pagarba bendraujant ir dirbant tarpusavyje yra kertinė mūsų visų vertybė, pagrindinė gairė, kurios svarba lemia tolimesnį konstruktyvų bendradarbiavimą. Pagarbiai elgiamės savo kolektyve, gerbiame aplinką, kurioje dirbame ir žmones, kurie mus supa. Pagarba glaudžiai susijusi su atsakinga ir skaidria veikla.

Jaučiamės **atsakingi** už priimtus sprendimus, atliekamus darbus ir rezultatus. Dirbdami „Lietuvos energijoje“ visi drauge siekiame **profesionalaus** kiekvienos užduoties supratimo, vertinimo ir vykdymo. Tikime, jog tik **bendradarbiaudami**, įsiklausydami ir diskutuodami vieni su kitais galime efektyviai vykdyti bendrovės veiklą, o iškilus sunkumams – pasikliauti drauge rasta išėjimi. Bendradarbiaujame su vietine bendruomene (vaikų globos namais, mokyklomis, Elektrėnų bendruomenės iniciatyvų centru) ir tarpusavyje (mini socialinės akcijos, iniciatyvų komiteto veikla). **Iniciatyviai** veikdami rezultatyviai siekiame bendrų tikslų.

02 Socialinės veiklos kryptys

Veikdama kaip atsakinga visuomenės narė ir darbdavė, „Lietuvos energija“ prie gyventojų gerovės prisidėjo ne tik užtikrindama stabilius elektros energijos gamybos, importo bei eksporto srautus. Esame įsitikinę, kad sėkminga ir kryptinga bendrovės veikla neįmanoma be aplinkos, kurioje veikiame, palaikymo. Mūsų, kaip elektros gamintojo, darbo specifika yra glaudžiai susijusi su fizine aplinka ir vietine bendruomene. Todėl dirbant ir didžiąją laiko dalį praleidžiant Elektrėnų mieste, mums svarbu ne tik išlaikyti stiprius, nuoširdžius kontaktus su darbuotojais, bet ir užmegzti draugišką, bendradarbiavimo iniciatyvomis paremtą ryšį su vietine bendruomene.

Bendrovė, atsižvelgdama į savo veiklos specifiką ir tikslines auditorijas, pasirinko tris socialinės atsakomybės kryptis. Kiekviena iš jų yra orientuota į skirtingą interesų grupę ir su ja susijusius poreikius. Ugdome profesionalius specialistus, sudarome jiems sąlygas ir galimybes tobulinti savo įgūdžius. Rūpinamės vietinės bendruomenės nariais, bendrovės darbuotojų, jų artimųjų gerove, Saugome aplinką, kurioje dirbame, tvarkome ją, skatiname taupų energijos šaltinių bei darbo priemonių naudojimą.

Ekonominė socialinė atsakomybė

*Įgyvendinant **ekonominio atsakingumo** priemones, užtikrinamas vienas svarbiausių bendrovės veiklos strategijos punktų – turėti tik aukščiausios kvalifikacijos darbuotojus.*

Įgyvendinant *ekonominio atsakingumo* priemones, užtikrinamas vienas svarbiausių bendrovės veiklos strategijos punktų – turėti tik aukščiausios kvalifikacijos darbuotojus.

Didžiuojamės savo kompetentingų darbuotojų komanda ir laikome juos didžiausiu bendrovės turtu. Skatindami juos tobulėti, organizuojame įvairius mokymus. Įgyti naujų žinių ar pagilinti jau turimus gebėjimus įmonės darbuotojai siunčiami į kvalifikacijos kėlimo kursus.

Remdamasi kuriamu kompetencijų modeliu Bendrovė siekia kryptingai ugdyti darbuotojų kompetencijas ir kelti jų kvalifikaciją, todėl Bendrovės darbuotojai skatinami dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose ir teminėse konferencijose. Formalių mokymų metu darbuotojai atnaujina jų darbo funkcijoms privalomas technines žinias ir gauna privalomus kvalifikacinius pažymėjimus bei atestatus. 2011 m. formaliuosiuose mokymuose dalyvavo 84 gamybos padalinių specialistai ir darbininkai 92 administracijos darbuotojai ir vadovai.

Neformalių mokymų metu darbuotojai kelia kvalifikaciją, susipažįsta su inovacijomis ir gerąją praktika energetikos srityje, taip pat ugdomi darbuotojų darbo komandoje, bendradarbiavimo, pokyčių valdymo įgūdžiai. Kita labai svarbi ir naudinga kvalifikacijos kėlimo galimybė, kurią Bendrovė suteikia savo darbuotojams, yra proga susipažinti su kitose įmonėse taikoma pasaulio gerąją praktika. 2011 m. Bendrovės vadovai ir specialistai galėjo pasisemti gerosios praktikos ir gauti naudingos patirties ne tik kitose Lietuvos, bet ir Latvijos, Estijos, Lenkijos, Belgijos, Ispanijos įmonėse, vykdamie į stažuotes bei dalyvaudami darbinėse sesijose ir susitikimuose su užsienio įmonių atsakingais specialistais.

Planai

Bendrovė siekia kryptingai ugdyti darbuotojus ir kelti jų kvalifikaciją, todėl darbuotojai tiek 2011 m. buvo skatinami, tiek 2012 m. yra skatinami dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose ir teminėse konferencijose.

2012 m. ugdysime Bendrovės talentus. Šios programos metu bus atrinkti motyvuoti, lojalūs, siekiantys tobulėti profesinėje srityje darbuotojai, kuriems programos metu bus suteikti specializuoti mokymai. Taip pat 2012 m. tęsime aukščiausios ir vidurinės grandies vadovų ugdymo programą, kuri prasidėjo 2011 m. ir siekia kelti vadovavimo ir lyderystės kompetencijų įgūdžius. Taip pat svarbūs yra formalieji (privalomieji) mokymai gamybos padalinių darbuotojams. Juose yra mokomi ir peratestuojami darbuotojai ir suteikiami arba pratęsiami kvalifikaciniai pažymėjimai. 2012 m. formaliuosiuose mokymuose iš viso planuojame apmokyti 180 gamybos darbuotojų.

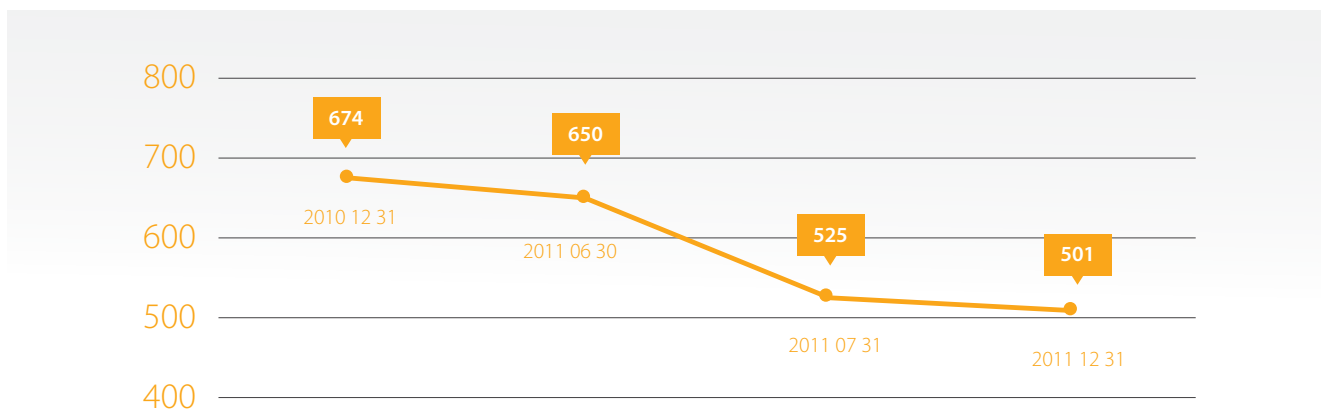
Lietuvos energija, AB personalo politikai 2011 m. didelę įtaką turėjo rugpjūčio 1 d. įvykusi reorganizacija, kai buvo sujungtos AB „Lietuvos energija“ ir AB Lietuvos elektrinė.

Susijungusių bendrovių darbuotojų požiūris į vykstančius pokyčius ir organizacinė kultūra labai skiriasi. Naujos vieningos organizacinės kultūros formavimas tapo pagrindiniu iššūkiu personalo valdymo srityje. Daug dėmesio skiriama vidinei komunikacijai ir bendradarbiavimui stiprinti, kompetencijoms ugdyti, darbuotojų motyvacijai ir veiklos efektyvumui didinti.

Siekiant efektyvesnės ir skaidresnės veiklos, taip pat remiantis kitų valstybių sėkminga patirtimi, bendrovės valdomose Lietuvos elektrinėje ir Kruonio HAE nuspręsta remonto veiklą perduoti išorės rangovui. Nuo 2011 m. liepos 18 d. šių elektrinių remontas buvo patikėtas konkursą laimėjusiai UAB „Kauno energetikos remontas“.

Bendradarbiaujant darbdaviams, darbuotojams ir bendrovėje veikiančioms profesinėms sąjungoms, Lietuvos elektrinės ir Kruonio HAE remonto tarnybų darbuotojai, remontavę elektrines, buvo kviečiami įsidarbinti UAB „Kauno energetikos remontas“. Tam sudarytos itin palankios sąlygos – darbuotojams suteikta galimybė išlaikyti sukauptą darbo stažą, kasmetines atostogas ir tuo metu gaunamą darbo užmokestį vienerius metus nuo sutarties pasirašymo. Lietuvos energija, AB taip pat įsipareigojo atsiskaityti su darbuotojais, jei UAB „Kauno energetikos remontas“ nevykdytų finansinių įsipareigojimų darbuotojams. Be to, UAB „Kauno energetikos remontas“ įsipareigojo vienerius metus be darbuotojo sutikimo nekeisti jo darbo vietos ir nenutraukti darbo santykių. Siūloma galimybė pasinaudojo 15 bendrovės darbuotojų. Kiti Lietuvos elektrinės ir Kruonio HAE remonto tarnybų darbuotojai nutraukė darbo santykius su bendrove šalių susitarimu, darbuotojams buvo sumokėtos pagal LR darbo kodekso nuostatas priklausančios išėtinės kompensacijos.

Planai

1 pav. Darbuotojų skaičius prieš reorganizaciją ir po jos

2011 m. pabaigoje bendrovėje dirbo 501 darbuotojai (įskaitant ir vaiko priežiūros atostogose esančius darbuotojus), iš jų 56 proc. – specialistai ir vidutinės grandies vadovai, 42 proc. – darbininkai, 2 proc. – vadovaujantis personalas.

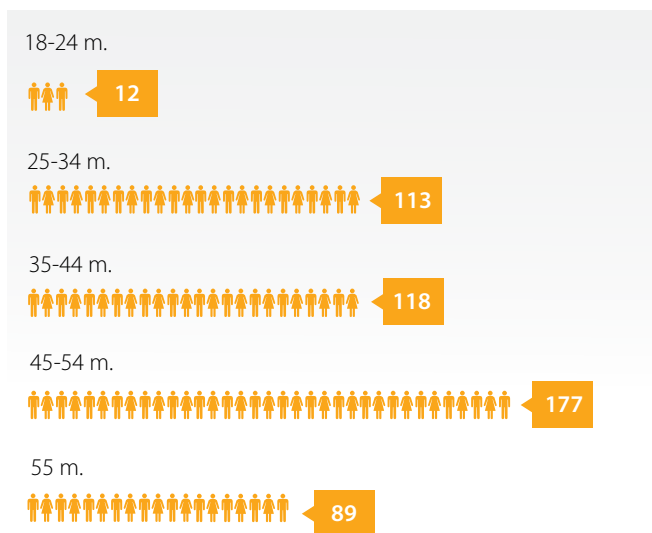
79 proc. bendrovės darbuotojų sudarė vyrai, 21 proc. – moterys. 36 proc. bendrovės darbuotojų turi aukštąjį išsilavinimą, 16 proc. – aukštesnįjį išsilavinimą, 48 proc. – vidurinį profesinį išsilavinimą.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą	Aukštasis	Aukštesnysis	Vidurinis ar spec. vidurinis	Iš viso darbuotojų
„Lietuvos energija“, AB darbuotojų skaičius 2011 12 31	183	83	243	501

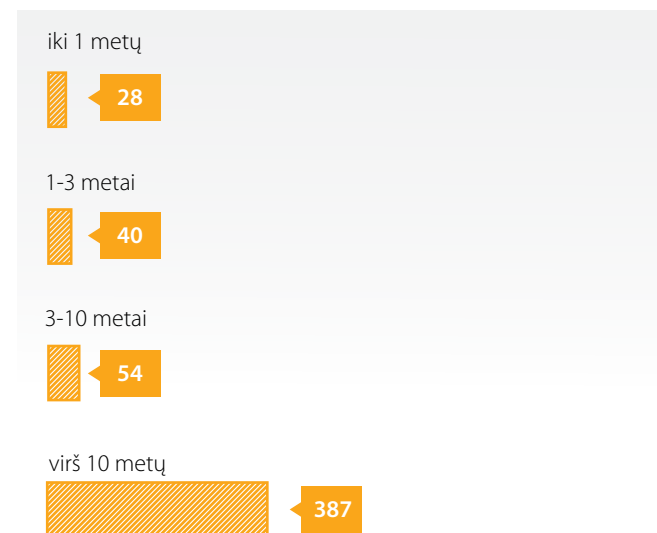
Planai

2011 m. įmonėje daugiausiai dirbo 35–54 metų darbuotojų, turinčių 10 ir daugiau metų darbo stažą bendrovėje. Tai kvalifikuoti, patyrę specialistai, sudarantys kolektyvų pagrindą bendrovės gamybos padaliniuose, kur yra ypač svarbios darbuotojų sukauptos žinios ir patirtis.

22 proc. bendrovės darbuotojų buvo 25–34 metų amžiaus, turintys iki 10 metų darbo stažą bendrovėje (2 ir 3 pav.). Daugiausia tokių darbuotojų yra administracijoje ir Didmeninės elektros prekybos padalinyje.

2 pav. Darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių

3 pav. Darbuotojų pasiskirstymas pagal darbo stažą

Etinė atsakomybė

*Esame jautrūs ir rūpinamės darbuotojais,
jų šeimomis, bendruomenėmis ir
visa visuomene.*

Darbuotojai

Rūpinamės, kad didžiausias „Lietuvos energijos“ turtas – darbuotojai – jaustųsi saugiai, laiku gautų aktualią informaciją bei patys aktyviai prisidėtų įgyvendinant socialines iniciatyvas.

Drauge su darbuotojais kasmet inicijuojami svarbiausių švenčių minėjimai, remiami bendruomenės renginiai. Taip pat bendrovė rūpinasi darbuotojų laisvalaikio bei saviraiškos galimybėmis – palaikomos darbuotojų iniciatyvos burti kultūrinius būrelius, steigti profesines sąjungas. Organizuojami paramos projektai socialiai jautrioms bendruomenės auditorijoms (pvz., vaikų globos namai – su jais sutikome šv. Kalėdas šventiniame spektaklyje, pasirūpinome mažųjų saugumu tamsiu paros metu ir dalijome atšvaitų, taip pat pakvietėme apsilankyti mūsų elektrinėje.).

Etinio atsakingumo krypties įgyvendinimas suartina, suvienija bendrovę ir jos darbuotojus, veiklos teritorijoje gyvenančias bendruomenes.

Paisydami Pasaulinio susitarimo principo, Bendrovės vadovybė aktyviai bendradarbiauja su profesinėmis sąjungomis – vyksta nuolatiniai susitikimai, kurių metu profesinių sąjungų atstovams pristatomi Bendrovės strateginiai planai, vykdomi plėtros projektai, sprendžiami personalo politikos klausimai, planuojami su Bendrovės veiklos organizavimu ir organizacine struktūra susiję projektai.

Veiksmingų bendrų derybų rezultatas - 2011 m. spalio 28 d. Lietuvos energija, AB pasirašyta nauja kolektyvinė sutartis su profesinėmis sąjungomis. Kolektyvinėje sutartyje aptarti tokie klausimai kaip darbo ir poilsio laikas, apmokėjimas už darbą, papildomos socialinės išmokos darbuotojams, sauga ir sveikata darbe, socialinė rūpyba. Kai kurios kolektyvinėje sutartyje nustatytos darbo sąlygos yra tokios pačios, kaip nustatyta LR Darbo kodekse, kai kurios sąlygos numato didesnes naudas darbuotojams negu nustatyta minėtame kodekse.

Bendrovės darbuotojai turi galimybę pasinaudoti šiomis papildomomis naudomis:

Papildomos kasmetinės mokamos atostogos priklausomai nuo darbo stažo;

Vienkartinės socialinės išmokos;

100% mokėjimas už pirmas dvi ligos dienas.

Galimybė pasiskiepyti nuo sezoninių ligų;

Atvežimas ir parvežimas į/iš darbo bendrovės lėšomis.

Bendrovė moka savo darbuotojams nuo jų kompetencijos lygio ir darbo rezultatų priklausantį atlygį. Bendrovės personalo politika numato, kad Bendrovės atlygio ir veiklos vertinimo sistema turi remtis teisingumo, aiškumo, visuotinio ir palyginamumo principais. Siekiama, kad kiekvienas Bendrovės darbuotojas žinotų, kokio lygio pagal Bendrovės pareigybių lygių matricą yra jo pareigybė, kokios yra įmanomos jo karjeros kryptys ir kaip jo darbo rezultatai yra susiję su jo atlygiu. Tai aptariama metinio pokalbio su vadovu metu.

Kadangi nė viena įmonė negali atsiriboti nuo rinkos sąlygų nustatydamą atlygio rėžius tam tikrų pareigybių darbuotojams, Bendrovė, siekdama pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus specialistus, stebi ir analizuoja atlygio sąlygas rinkoje bei atlieka palyginimus su Bendrovėje esančia situacija. Nauja atlygio ir veiklos vertinimo sistema Bendrovėje – nuo 2012 m. II ketvirčio. Remiantis kuriamos sistemos koncepcija atlygio rėžiai, nustatyti konkrečioms pareigybėms ir kiekvieno darbuotojo atlygis, priklausantis nuo jo kompetencijos, bus peržiūrimi vieną kartą per metus.

Mums itin svarbu, kaip kiekvienas darbuotojas jaučiasi bendrovėje, ar aiškiai žino savo užsibrėžtus metų tikslus, kokios mūsų galimybės pagerinti darbo sąlygas. Todėl kiekvienais metais vykdome konstruktyvius ir atvirus vadovo ir darbuotojo metinius pokalbius. Šie dialogai leidžia suprasti darbuotojo lūkesčius, įvertinti pasiektus rezultatus, koreguoti numatytas užduotis. Šio pokalbio metu išgryninti darbai, problemos ir galimi sprendimo būdai leidžia efektyviau planuoti ateinančių metų veiklą.

Bendrovė, siekdama sužinoti savo darbuotojų nuomonę apie tokias svarbias Bendrovės veiklos sritis, kaip darbo aplinka ir Bendrovės organizacinė kultūra, informacijos sklaida Bendrovėje, karjeros ir tobulėjimo galimybės, atlygis ir įvertinimas, vieną kartą per metus organizuoja darbuotojų nuomonės tyrimą. Tyrimo metu darbuotojai atsako į anoniminių anketų klausimus. Išanalizavusi tyrimo rezultatus Bendrovė rengia veiksmų planą, numatantį, kaip pagerinti darbuotojų nepakankamai gerai įvertintas Bendrovės veiklos sritis. 2011 m. Bendrovės darbuotojai atsakydami į tyrimo anketų klausimus, geriausiai įvertino darbo aplinką, tiesioginių vadovų darbą ir bendradarbiavimą. Prasčiausiai – informacijos sklaidą Bendrovėje bei atlygio ir motyvacijos sistemą. Atsižvelgdama į šiuos tyrimo rezultatus Bendrovė veiksmų plane numatė tokias iniciatyvas, kaip vidinės komunikacijos proceso pagerinimas bei naujos atlygio ir motyvacijos sistemos įdiegimas. Vykdydama minėtą veiksmų planą Bendrovė 2011 metais pagerino vidinės komunikacijos procesus bei įdiegė kompiuterizuotų darbo vietų neturintiems darbuotojams infoterminalus, kur jie gali prisijungti prie Bendrovės intraneto. 2011 metais Bendrovėje buvo pradėta kurti nauja atlygio ir veiklos vertinimo sistema.

Vidinė komunikacija

Intranetas. 2011 m. pradėjo veikti naujasis bendrovės intranetas LEnetas. Jame pateikiama aktualiausia bendra įmonės informacija, įmonės padalinių žinutės, neformalios naujienos. SharePoint 2010 pagrindu sukurta vidinė svetainė leidžia darbuotojams patiems įsitraukti į informacijos sklaidos procesus – savarankiškai viešinti padalinių naujienas, planuoti darbus, keisti nuotraukas ir kt.

Vidinis laikraštis *Mūsų energija* yra kas antrą mėnesį leidžiamas informacinis leidinys, kuriame apžvelgiame svarbiausius praėjusio laikotarpio įvykius, aktualiausias energetikos srities naujoves, pasidžiaugiame pasiekimais, kalbiname įmonės darbuotojus, skelbiame konkursus.

Bendrovė 2011 metais pagerino vidinės komunikacijos procesus bei įdiegė kompiuterizuotų darbo vietų neturintiems darbuotojams infoterminalus, kur jie gali prisijungti prie Bendrovės intraneto, sekti naujienas.

Bendruomeniškumo skatinimo iniciatyvos

Mūsų siekis – įtraukti bendrovės darbuotojus į socialines iniciatyvas, siūlyti sprendimus, aktyviai skatinti veikti.

Tikime, kad įmonės šventės ir tradicijos sustiprina bendruomeniškumą. Susibūrėme paminėti Vasario 16-osios ir apdovanoti geriausių „Lietuvos energijos“ darbuotojų. Apdovanojome ir paskatinome juos už kokybiškai atliekamus darbus ir bendrovės puoselėjimą vertybių laikymąsi. Vieni kitiems padėkojome ir per kalėdinį renginį bei išrinkome šauniausius kolegas. Nepamiršti ir darbuotojų mažieji – jiems suorganizuotas šventinis spektaklis, dalintos dovanėlės. Į šį šventinį vaikų susibūrimą pakvietėme ir Elektrėnų vaikų globos namų auklėtinius.

Esame neabejingi sportui – pavasarį varžėmės Elektrėnuose spartakiadoje ir vasarą vykusiose Lietuvos energetikų šeimų sporto varžybose Šventojoje. Džiaugiamės Lietuvos elektrinės darbuotojais, laisvalaikio grojančiais suburtoje grupėje ir džiuginančius kolegas savo muzikine programa šventėse.

Džiaugiamės, kad visi kartu dalyvavome kraujo donorystės akcijoje, dovanojome knygas Elektrėnų viešajai bibliotekai, 143 sugedusius ar neberekalingus mobiliuosius telefonus atidavėme saugiai utilizuoti. Rudenį pasitikome su atšvaitų akcija, kurios pagrindinis tikslas – pasirūpinti mažųjų elektrėniškių saugumu tamsiu paros metu.

Atsakingai žiūrime ir stengiamės visiems užtikrinti saugią darbo aplinką.

2011 m. rugsėjo 6 d. gautas **OHSAS** 18001:2007 / LST 1977:2008 sertifikatas. Šiuo sertifikatu „Bureau Veritas“ patvirtina, kad įvertino organizacijos darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemą ir nustatė, jog ji atitinka šio vadybos sistemos standarto reikalavimus.

Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema – yra bendrosios įmonės vadybos sistemos dalis, apimanti organizacinę struktūrą, planinę veiklą, atsakomybės paskirstymą, veiklos praktiką, vidaus tvarkas ir procedūras, metodus, procesų valdymą ir išteklius, reikalingus DSS politikai įgyvendinti, palaikyti ir tobulinti. OHSAS 18001 siekia užtikrinti organizacijos darbuotojų saugą ir sveikatą, mažinant nelaimingų atsitikimų darbe tikimybę ir darbuotojų sergamumą.

2011 m. lengvų sužeidimų Lietuvos elektrinėje – 1, Kruonio HAE - 1, Kauno HE – 0. Mirtinų traumų bendrovėje neįvyko.

Mūsų profesionalios medicinos punkto darbuotojos visuomet suteiks pirmąją pagalbą, taip pat kasmet darbuotojams siūlome pasiskiepyti nuo gripo.

Rizikų valdymas ir skaidraus verslo principai

„Lietuvos energija“ pasisako už skaidrų veiklos vykdymą. Bendrovėje veikia nuosekli priemonių sistema, užtikrinanti efektyvų rizikų valdymą, kontrolę bei prevenciją, Reguliariai atliekami vidiniai auditai, įvertinama situacija, galimos grėsmės bei numatomi sprendimai. Pirkimų procesuose ypatingą dėmesį skiriame skaidrumui ir efektyviam proceso valdymui. Suorganizavome viešą renginį išorės rangovams ir tiekėjams, kuriame pristatėme įmonės vykdomus ir planuojamus pirkimus, jų sąlygas, atsakėme į kilusius klausimus.

Ekologinė socialinė atsakomybė

Ekologinė atsakomybė - bendrovė taip pat dalyvauja aplinkos tvarkymo akcijose, skatina panašaus pobūdžio iniciatyvas, susijusias su energetinių išteklių racionaliu vartojimu, atliekų rūšiavimu ir perdirbimu. Darbuotojams užtikrinamos darbo sąlygos, atitinkančios saugos ir sveikatos reikalavimus.

Esame didelė įmonė, o mūsų vykdoma veikla glaudžiai susijusi su aplinka. Jaučiame pareigą rūpintis aplinka, kurioje gyvename ir dirbame, todėl iniciatyviai prisijungėme prie balandžio mėnesį vykdytos visuotinės šalyje organizuotos aplinkos tvarkymo akcijos DAROM 2011. Tvarkėme miesto erdves, marių pakrantę, elektrinių teritorijas. Į talką įsijungė ir Kruonio HAE ir Kauno HE kolegos.

Skatiname savo darbuotojus taupiai vartoti popierių, šilumos, elektros energiją, atidžiau rūšiuoti atliekas bei šiais įpročiais vadovautis ir namuose. Išleidome ir išplatinome taupaus energijos išteklių vartojimo atmintinę.

2011 m. **Kruonio HAE ir Lietuvos elektrinėje** buvo atnaujintas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimas, kuris suteikia teisę jame nustatytais sąlygomis vykdyti ūkinę veiklą minėtose elektrinėse. Šis leidimas reglamentuoja aplinkosauginius reikalavimus Kruonio HAE ir Lietuvos elektrinėje.

Vykdydami įsipareigojimus Aplinkos ministerijai, reguliariai pateikiame Lietuvos elektrinės išmetamų teršalų statistiką „Lietuvos energijos“ internetinėje svetainėje www.le.lt.

Aplinkos apsauga

Lietuvos energija, AB savo veikloje siekia pagarbiai ir atsakingai žvelgti į aplinką, taupiai naudoti gamtos išteklius, gamybinėje veikloje diegti naujas, nekenksmingas aplinkai technologijas, vadovautis aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų ir normų reikalavimais, profesionaliai taikyti prevencines priemones, mažinančias neigiamą įtaką aplinkai.

Svarbiausi keliami aplinkos apsaugos klausimai – saugi įrenginių eksploatacija, saugus ekologiniu požiūriu pavojingų medžiagų naudojimas, susidariusių atliekų tvarkymas, Kauno marių ir Nemuno žemiau Kauno HE vandens lygių leistinų svyravimų užtikrinimas ir kt.

Lietuvos elektrinės kombinuoto ciklo dujų turbinos bloko statybos gen. rangovas ispanų kompanija AB „Iberdrola“ iki 2011 m. pabaigos atliko daugiau nei 95 proc. statybos darbų. Blokas mažiau terš aplinką ir efektyviau išnaudos naudojamo kuro energetinę vertę elektros gamybai.

Džiaugiamės sėkmingai baigtu Kauno HE atnaujinimo ir modernizavimo projektu – jį įgyvendinus mažiau teršiama aplinka.

Atliekų tvarkymas

Lietuvos energijoje, AB ir jos padaliniuose organizuojamas veikloje susidarančių atliekų tvarkymas samdant atitinkamas įmones, turinčias šiai veiklai vykdyti reikalingas licencijas. Pagrindinės susidarančios pavojingos atliekos: skysto kuro pelenai, izoliacinės medžiagos, turinčios asbesto, tepaluotos pašluostės, ryškalai, filtrų medžiagos, liuminescencinės lempos, alyva, tepaluotas vanduo ir kt.

Lietuvos elektrinė 2011 m. perdavė utilizuoti 79,7 t pavojingų atliekų, pardavė 267 t juodojo metalo laužo atliekų. Padalinio teritorijoje surinktas buitines atliekas pagal sutartį išveža specializuota įmonė, per metus susidarė apie 350 m³ buitinių atliekų. Popieriaus ir kartono atliekos perduodamos šias atliekas perdirbančiai įmonei.

Kauno HE 2011 m. perdavė utilizuoti 5,8 t pavojingų atliekų, pardavė 39,4 t juodojo metalo laužo atliekų. Padalinio teritorijoje surinktas buitines atliekas pagal sutartį išveža specializuota įmonė, per metus susidarė apie 8 m³ buitinių atliekų. Popieriaus ir kartono atliekos perduodamos šias atliekas perdirbančiai įmonei.

Kruonio HAE 2011 m. perdavė utilizuoti 12,7 t pavojingų atliekų. Padalinio teritorijoje surinktas buitines atliekas pagal sutartį išveža specializuota įmonė, per metus susidarė apie 69 t buitinių atliekų. Popieriaus ir kartono atliekos perduodamos šias atliekas perdirbančiai įmonei.

2011 metais iš viso išmesta į aplinkos orą 742,477 t teršalų; 2010 metais buvo išmesta į aplinkos orą 1107,698 t teršalų, t.y. teršalų išmetimas sumažėjo 32,97 proc. lyginant su ankstesniais metais.

Nuotekų tvarkymas

Nuolat stebimos stacionariųjų taršos šaltinių (vandens nuotekų) taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime ir Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytos leistinos normos. Reguliariai atliekama lietaus vandens ir buitinių nuotekų valymo įrenginių techninė priežiūra (filtrų regeneravimas ir keitimas, dumblo išvežimas ir pan.) perkant paslaugas iš specializuotų įmonių.

2011 m. atliktų tyrimų rezultatai rodo, kad Lietuvos elektrinės, Kruonio HAE, Kauno HE TIPK leidimuose nustatytos didžiausios leidžiamo ir numatomo/pageidaujamo faktinio paviršinių (lietaus) nuotekų, buitinių nuotekų, gamybinių nuotekų užterštumo reikšmės nebuvo viršijamos.

Lietuvos elektrinė įrengė į gamtinę aplinką (upę Strėvą) išleidžiamų paviršinių nuotekų apskaitos mazgą, kurio parodymais remiantis bus galima mokėti mokesčius už faktiškai išleistą nuotekų kiekį ir faktinę taršą.

Prevencinės priemonės saugiai aplinkai užtikrinti

Lietuvos energijos, AB padaliniuose įgyvendinami Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nurodyti reikalavimai oro, paviršinio vandens, požeminio vandens, dirvožemio taršos monitoringui ir apsaugos priemonėms. Nuolat vykdoma taršos iš stacionariųjų ir mobiliųjų taršos šaltinių skaičiavimai, cheminių medžiagų apskaita, atliekamas naudojamų cheminių medžiagų ir preparatų, susidarantių atliekų ir nuotekų tvarkymo vidaus auditas.

Kauno HE rekonstravimas žymiai sumažino gamtosauginę riziką, kadangi hidrokeltuvuose sena alyva pakeista ekologiška, o užtvankos šildymo sistema užpildyta neužšalantiu ekologišku skysčiu. Nauja hidroturbinų konstrukcija užtikrina saugią eksploataciją (alyva nepatenka į Nemuną). Sumontuota šiukšlių sulaikymo ir surinkimo įranga prieš hidroagregatus. Mechaninių teršalų, patenkančių į Nemuną aukščiau Kauno HE, valymo efektyvumas net 90 procentų.

UAB „Sweco“ parengė Lietuvos elektrinės užterštos teritorijos (pelenyno) sutvarkymo projektą, kurį įgyvendinus esamuose užterštos teritorijos baseinuose bus suformuoti ir gruntu uždengti nuosėdų kaupai bei įrengtas naujas avarinių nuotekų rezervuaras. Užterštos teritorijos sutvarkymo darbus planuojama pradėti 2012 m. Ši priemonė yra skirta dirvožemio apsaugai;

2011 m. nutarta įgyvendinti projektą, pagal kurį Lietuvos elektrinės chemijos bare iki 2014 m. bus sumontuoti modernūs technologinio vandens valymo įrenginiai, kurie sumažins technologinio vandens nuostolius iki 20 proc. Ši priemonė yra skirta vandens apsaugai.

2011 metais buvo tęsiama KCB statyba. Naujasis blokas yra laikomas ir viena iš Lietuvos elektrinės oro apsaugos gamtosauginių priemonių, kurią įgyvendinus oro tarša produkcijos vienetai pagaminti planuojama sumažės iki 30 proc.

Lietuvos elektrinė įteisino katilo 8B oro teršalų automatizuoto monitoringo sistemą, atitinkančią standarto LST EN 14181 reikalavimus ir leidžia kontroliuoti, kad nebus viršyta leistina tarša į aplinką.

2011 m. nutarta įgyvendinti projektą, pagal kurį Lietuvos elektrinės chemijos bare iki 2014 m. bus sumontuoti modernūs technologinio vandens valymo įrenginiai, kurie sumažins technologinio vandens nuostolius iki 20 proc.

Naujų atsinaujinančių energijos šaltinių įrenginių įdiegimas

2011 m. birželio mėnesį Kruonio HAE pradėjo eksploatuoti didžiausią Lietuvoje saulės energijos panaudojimo sistemą. Naujoji saulės kolektorių baterija sumontuota ant Kruonio HAE elektros katilinės stogo. Ši alternatyvi energijos šaltinius naudojanti sistema ne tik tausoja aplinką, bet ir leidžia sutaupyti. 2011 m. pagaminta 37 MWh šiluminės energijos, kuri panaudota karštam vandeniui ruošti. Nuo šiol Kruonio HAE ūkinio karšto vandens poreikius šiltuoju metų laiku pilnai tenkina Saulė.

Laikydami dešimties Pasaulinio Susitarimo principų, savo veiklą įprasminame atsižvelgdami į bendrąsias žmogaus, darbuotojų teises, aplinkos apsaugos ir skaidrumo aspektus. Šios visuotinai priimtose ir deklaruojamos atsakingo elgesio gairės „Lietuvos energijai“ yra aiški bei stipri nuoroda ateityje plėtojant socialiai atsakingo verslo veiklas.

Įsipareigojame ir toliau vadovaudamiesi savo bendrovės vertybėmis bei dešimčia Pasaulinio Susitarimo principų būti jautrūs, dėmesingi ir įgyvendinti tęstines bei plėtoti naujas socialines iniciatyvas.